

Περιγραφή	<p>Το έργο συνίστατο στην επέκταση της γραμμής του μετρό στην πρωτεύουσα. Πριν από το έργο αυτό, υπήρχε μόνο μία γραμμή μετρό η οποία εξυπηρετούσε πολλές συνοικίες κατά μήκος του ποταμού που διασχίζει την πόλη. Η σχεδιαζόμενη επέκταση είχε μήκος 7,4 χλμ. και περιλάμβανε 10 στάσεις. Σήμερα, αυτή η αυτοματοποιημένη και χωρίς οδηγό γραμμή μετρό εξασφαλίζει τη μεταφορά περισσότερων από 400.000 ατόμων σε καθημερινή βάση. Στα τέλη του 2008 υπογράφηκε συμφωνία επιχορήγησης μεταξύ του δικαιούχου και του εθνικού αναπτυξιακού φορέα και στα τέλη του 2009 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε το έργο, το οποίο συμπεριλήφθηκε στην περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, αντιπροσωπεύοντας ένα από τα μεγαλύτερα έργα της εν λόγω περιόδου.</p>
Σχετικό/-α ΕΔΕΤ	Ταμείο Συνοχής (και δάνεια ΕΤΕπ)
Είδος παρατυπίας	<ul style="list-style-type: none">• Σύγκρουση συμφερόντων• Παραβίαση της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης των προσφερόντων• Απάτη
Μηχανισμός αναφοράς	<p>Η OLAF πραγματοποίησε μια σειρά από επιχειρησιακές συναντήσεις, σε συνεννόηση με διάφορες δικαστικές αρχές. Μεταξύ αυτών ήταν και η συντονιστική συνάντηση του Eurojust. Διενεργήθηκαν έλεγχοι από διάφορες εθνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης της διαχειριστικής αρχής, η οποία ανέθεσε τη διενέργειά τους σε ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, την κρατική υπηρεσία δημοσιονομικού ελέγχου και το κρατικό Ελεγκτικό Συνέδριο.</p>
Αναφορά IMS	Ναι
Κόκκινη/-ες σημαία/-ες	<p>Απάτη στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων και, συγκεκριμένα, είσπραξη δημόσιων κονδυλίων παρά την έλλειψη των αναγκαίων ικανοτήτων και αναθέσεις σε φορείς παρά την εμφανή σύγκρουση συμφερόντων.</p> <p>Οι κυριότερες ενδείξεις που ήγειραν την υποψία ήταν οι εξής:</p> <ul style="list-style-type: none">• Παράτυπες διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων• Παράτυπη επίβλεψη εργασιών <p>Ειδικότερα, το έργο περιλάμβανε περίπου 100 διαφορετικές συμβάσεις, εκ των οποίων οι 20 ήταν ανεξάρτητες συμβάσεις κατασκευής, μεταξύ άλλων με μια μεγάλη πολυεθνική εταιρεία τεχνολογίας. Οι συμβάσεις αντιστοιχούσαν στους «Όρους σύμβασης εγκατάστασης και σχεδιασμού-κατασκευής» βάσει των προτύπων της FIDIC (Διεθνής Συνομοσπονδία Συμβούλων</p>

	<p>Μηχανικών ή Fédération Internationale Des Ingénieurs-Conseils), τα λεγόμενα πρότυπα της «Κίτρινης Βίβλου». Η επιλογή αυτή καθαυτή δεν θα συνιστούσε παρατυπία, εάν ο δικαιούχος μπορούσε να εγγυηθεί τον ορθό συντονισμό των εργασιών.</p>
<p>Περιγραφή της μεθόδου απάτης</p>	<p>Το 2003 η κυβέρνηση αποφάσισε την επέκταση του μετρώ για την οποία θα κάλυπτε το 70 % του κόστους κατασκευής, ενώ ο δήμος θα αναλάμβανε το υπόλοιπο 30 %. Υπογράφηκε επενδυτική σύμβαση μεταξύ του δήμου (δικαιούχου) και της δημοτικής εταιρείας στην οποία ανατέθηκε η υλοποίηση του έργου. Η σύμβαση αυτή υποχρέωνε την εταιρεία να απασχολεί ανεξάρτητο μηχανικό επαλήθευσης/ανεξάρτητο εποπτεύοντα μηχανικό για να επιβλέπει τις αποφάσεις που θα λάμβανε ο κύριος του έργου κατά τη διάρκεια της υλοποίησης.</p> <p>Με σύμβαση που υπογράφηκε το 2004 ανατέθηκε στο κρατικό Υπουργείο Οικονομικών η διαχείριση της χρηματοδότησης του έργου. Το 2005 τέθηκε σε ισχύ ο εθνικός νόμος για το μετρό, με τον οποίο εγκρίθηκε το προβλεπόμενο κόστος, ενώ αργότερα μέσα στο ίδιο έτος ελήφθησαν δύο δάνεια της ΕΤΕπ για τη χρηματοδότηση του έργου.</p> <p>Οι εικαζόμενες περιπτώσεις σοβαρών παρατυπιών, απάτης και πιθανής διαφθοράς αφορούσαν κυρίως εταιρεία που συμμετείχε στη διαχείριση του έργου και η οποία ενήργησε επίσης ως μηχανικός της FIDIC από τα μέσα του 2006 έως τα τέλη του 2012. Η έρευνα της OLAF κατέδειξε παρατυπίες μετά το στάδιο της υποβολής αιτήσεων, καθώς και στα στάδια της ανάθεσης και της υλοποίησης. Όπως υποστηρίχθηκε, οι παρατυπίες οφείλονταν σε σύγκρουση συμφερόντων και σε παραβίαση της αρχής της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης των προσφερόντων. Σύμφωνα με τα πορίσματα της έρευνας, υπήρχε σύγκρουση συμφερόντων ανάμεσα σε μέλη του προσωπικού της δημοτικής εταιρείας και συγκεκριμένους αναδόχους.</p> <p>Η OLAF ανέφερε ότι ο εργολήπτης δεν διέθετε τις επαγγελματικές ικανότητες και το προσωπικό που απαιτούνταν για τη διαχείριση και τον συντονισμό του έργου. Καταγγέλθηκε επίσης ότι ο δικαιούχος δεν εγγυήθηκε την εκτέλεση του έργου σε εύθετο χρόνο, με τα κατάλληλα πρότυπα ποιότητας και στην καλύτερη τιμή. Επίσης, ο δικαιούχος δεν προέβλεψε τον ορθό οικονομικό και τεχνικό σχεδιασμό του έργου, ούτε διασφάλισε τον κατάλληλο συντονισμό των διαφόρων συμβάσεων έργων. Ο φορέας διεύθυνσης του έργου δεν διέθετε επαρκείς επαγγελματικές ικανότητες και προσωπικό.</p> <p>Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι ο φορέας που είχε επιφορτιστεί με τη διαχείριση του έργου, ο οποίος ήταν επίσης ο μηχανικός της FIDIC έως το 2012, δεν τήρησε τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, ενώ βοήθησε τον δικαιούχο να επιλέξει τους αναδόχους των έργων. Ο μηχανικός της FIDIC και ο φορέας</p>

διαχείρισης έργων του FIDIC φαίνεται να βρέθηκαν επανειλημμένα σε καταστάσεις που δημιούργησαν συγκρούσεις συμφερόντων με διάφορους αναδόχους. Τέλος, από την έρευνα της OLAF διαπιστώθηκε ότι ο ρόλος του ανεξάρτητου μηχανικού επαλήθευσης υλοποιήθηκε μόνο σε προσωρινή βάση έως το 2012.

Ο σύμβουλος διαχείρισης έργου, ο οποίος διετέλεσε επίσης μηχανικός της FIDIC έως το 2012, **συμμετείχε στις συνεδριάσεις της επιτροπής αξιολόγησης για την επιλογή των αναδόχων. Στη συνέχεια, φέρεται να ενήργησε ως υπεργολάβος ορισμένων από αυτές τις εταιρείες, κάτι που συνιστά παράβαση της σύμβασης που υπέγραψε για την εκτέλεση αυτού του έργου.**

Όλες οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν υπό την εποπτεία αυτού του φορέα προς τους οικείους εργολήπτες **φαίνεται να χαρακτηρίζονται από παρατυπίες.** Ως σύμβουλος διαχείρισης έργου, ο φορέας αυτός έπρεπε να επαληθεύσει τις αιτήσεις πληρωμής των συμβεβλημένων εταιρειών. **Σε ορισμένες περιπτώσεις, από την έρευνα διαπιστώθηκε ότι το ίδιο φυσικό πρόσωπο είχε υπογράψει τόσο την πιστοποίηση των επιδόσεων του υπεργολάβου όσο και την πιστοποίηση του λογαριασμού του ίδιου αυτού φορέα ως συμβούλου διαχείρισης έργου.** Ωστόσο, οι κανόνες της FIDIC απαιτούν ρητά την ύπαρξη ανεξάρτητου εποπτεύοντος μηχανικού.

Υπήρξαν επίσης περιπτώσεις στις οποίες η αίτηση πληρωμής που πιστοποιήθηκε από τον εν λόγω φορέα περιείχε σφάλμα στη συναλλαγματική ισοτιμία σε ευρώ το οποίο ευνοούσε τους αναδόχους, καθώς και περιπτώσεις ελλιπών δικαιολογητικών και ανυπόγραφων εγγράφων.

Επιπλέον, υπήρχαν υπόνοιες για δωροδοκία και διαφθορά σε σχέση με τη σύμβαση που υπογράφηκε με μεγάλη εταιρεία τεχνολογίας από άλλο κράτος μέλος, καθώς και με τη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης που προηγήθηκε της υπογραφής της σύμβασης. Η ΕΤΕπ ενημέρωσε τις εισαγγελικές υπηρεσίες τόσο του κράτους μέλους όπου υλοποιούνταν το έργο όσο και του κράτους μέλους όπου είχε την έδρα της η σχετική εταιρεία, καθώς και την OLAF. Παρασχέθηκαν αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι πραγματοποιήθηκαν παράνομες πληρωμές σε διάφορα γραφεία συμβούλων και εταιρείες μέσων ενημέρωσης. Και στις δύο χώρες κινήθηκαν δικαστικές έρευνες. Ωστόσο, οι τοπικές αρχές δεν μπόρεσαν να επιβεβαιώσουν τους ισχυρισμούς.

Μεταξύ άλλων, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς αυτούς, η διαγραφή ενός υπεργολάβου από έναν επιτυχόντα προσφέροντα έγινε δεκτή από την αναθέτουσα αρχή, παρά το γεγονός ότι αυτό συνιστούσε τροποποίηση των κριτηρίων επιλογής μετά την αποσφράγιση των προσφορών, κάτι που οδήγησε σε εσφαλμένη

	<p>τελική απόφαση.</p> <p>Επιπλέον, προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η αναθέτουσα αρχή έθεσε διαφορετικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για τους μεμονωμένους προσφέροντες και τις κοινοπραξίες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, κατά τις διαδικασίες προεπιλογής υπήρξε παράτυπος αποκλεισμός έγκυρων προσφορών.</p> <p>Τέλος, σύμφωνα με πληροφορίες, οι όροι προσφοράς τροποποιήθηκαν χωρίς να υπάρξει δημοσίευση της νέας προκήρυξης και της νέας προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή, οι προσφέροντες που είχαν ήδη αγοράσει τα τεύχη δημοπράτησης ενημερώθηκαν χωρίς να γίνει δημοσίευση των πληροφοριών αυτών. Όπως υποστηρίχθηκε, κατ' αυτόν τον τρόπο αποκλείστηκαν άδικα νέοι δυνητικοί υποψήφιοι που δεν είχαν υποβάλει αίτηση υπό τους προηγούμενους όρους.</p>
<p>Πώς εντοπίστηκε η απάτη</p>	<p>Στις αρχές του 2012, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ενημέρωσε την OLAF σχετικά με το έργο επέκτασης του μετρό. Το Ελεγκτικό Συνέδριο επεσήμανε παρατυπίες και ενδείξεις απάτης κατά τη σύναψη σύμβασης μεταξύ της δημοτικής εταιρείας, του δήμου (δικαιούχος) και μιας ξένης εταιρείας από άλλο κράτος μέλος. Στη συνέχεια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΓΔ REGIO ενημέρωσαν επίσης την OLAF σχετικά με τις υποψίες τους για παρατυπίες. Ως αποτέλεσμα των παρατυπιών αυτών, είχαν ήδη αποκλειστεί από την ενωσιακή χρηματοδότηση 11 συμβάσεις στο πλαίσιο αυτού του έργου. Εκτός από τις καταγγελίες αυτές, η ΕΤΕπ ενημέρωσε επίσης την OLAF, την εισαγγελία του κράτους μέλους στο οποίο κατασκευαζόταν το μετρό και την εισαγγελία του άλλου κράτους μέλους όπου είχε την έδρα της η εταιρεία σχετικά με παρατυπίες που αφορούσαν μία από τις συμβάσεις του έργου με τη μεγάλη ξένη εταιρεία. Παράλληλα με την OLAF, διενεργήθηκαν επίσης έλεγχοι και από άλλους διοικητικούς και δικαστικούς φορείς.</p> <p>Παράλληλα με τη συγκεκριμένη έρευνα, η OLAF διερευνούσε επίσης μια περίπτωση πιθανής απάτης στην οποία εμπλέκονταν μια μεγάλη εταιρεία τεχνολογίας και μια τρίτη χώρα. Ορισμένες από τις πληροφορίες που ελήφθησαν κατά την έρευνα αυτή αφορούσαν την κατασκευή της γραμμής μετρό, δημιουργώντας υπόνοιες για παράτυπες διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η διαπίστωση της OLAF ότι, ενώ η εποπτεία των εργασιών παρουσίαζε εκτεταμένες παρατυπίες πριν από τον Δεκέμβριο του 2012, μετά έπαψε να συμβαίνει αυτό (όταν σταμάτησε να εμπλέκεται ο φορέας που ήταν ο κύριος υπεύθυνος της παράβασης).</p> <p>Κατά τη διάρκεια της έρευνας, η OLAF συγκέντρωσε και ανέλυσε έγγραφα από τις αρμόδιες εθνικές διοικητικές αρχές και τη ΓΔ REGIO και διενήργησε επιτόπιους ελέγχους στην δημοτική εταιρεία που υλοποιούσε το έργο, καθώς και στην αλλοδαπή</p>

		<p>εταιρεία με την οποία είχε συνάψει σύμβαση η εταιρεία υλοποίησης. Η OLAF συγκέντρωσε επίσης και ανέλυσε δικαστικά έγγραφα και πραγματοποίησε επιχειρησιακές συναντήσεις με τις δικαστικές αρχές.</p>
Αδυναμίες εντοπίστηκαν	που	<p>Η κύρια αδυναμία σύμφωνα με την έκθεση της OLAF ήταν η έλλειψη χρηματοοικονομικής και τεχνικής προετοιμασίας, σε συνδυασμό με τη μη κατάλληλη προσαρμογή στο έργο των προτύπων της FIDIC («Κίτρινη Βίβλος»). Κατά το στάδιο της σύναψης συμβάσεων υπήρξαν συγκρούσεις συμφερόντων.</p> <p>Επιπλέον, δεν διενεργήθηκαν κατάλληλοι έλεγχοι, ακόμη και κατά το στάδιο της υποβολής αιτήσεων, και ως εκ τούτου δεν διαπιστώθηκε ότι ο αιτών δεν διέθετε το αναγκαίο προσωπικό για τη διαχείριση και τον συντονισμό του έργου.</p>